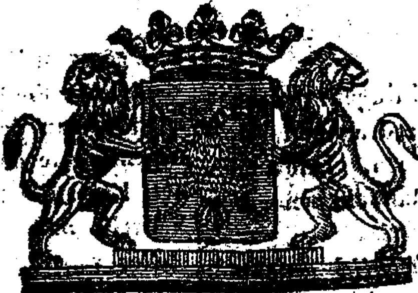
N°. 60. A°. 1839.

ARHNEMSCHE COURANT.

Zondag 14 April.

Vragen van Z. Exc. den minister van buitenlandsche zaken.

(*Zie No. 44, 49, 50, 56 en 58.*)

III.

AAN WELKE ZIJDE LAGEN HET REGT EN DE BILLIJKHEID, HET WELBEGREPEN BELANG VAN DEN STAAT, DE GEMATIGDHEID EN DE AANKLEVING AAN DE BEGINSELEN VAN ORDE EN WARE VRIJHEID?

In het voorgaand artikel behandelden wij het eerste gedeelte der bovengestelde vraag, namelijk: » Aan welke zijde lagen het regt en de billijkheid," thans schiet er over, nog iets te zeggen omtrent » het wel begrepen belang van den staat, de gematigdheid en de aankleving aan de beginselen van orde en ware vrijheid."

De minister schijnt ons hier uit het oog te hebben verloren, dat kort na den opstand *de staat*, door de regering zelve, althans naar hare openlijke verklaringen te oordeelen, als ontbonden, of, zoo men wil, als geschorst beschouwd is. De koninklijke boodschap van 20 october 1830 zegt uitdrukkelijk dat: » Onze zorgen zich van nu voortaan geheel uitsluitend tot de getrouwe noordelijke provinciën moeten bepalen." De Belgische provinciën, onder afzonderlijke regering, met afzonderlijke wetten en financiën, met een tegen den koning der Nederlanden opgerigt leger, toch nog te beschouwen als met Noord-Nederland éénen staat uitmakende, en te vragen: » aan welke zijde lag het wel begrepen belang van dien staat?" dit — de minister gelieve het ons niet euvel te nemen, — dit gaat niet.

Sedert den Belgischen opstand bleef nog wel altijd, in onze officiële taal, het koninkrijk der Nederlanden bestaan; maar *de staat* bestond niet meer: dit kon onze regering zelve niet meer ontkennen, van het oogenblik af dat zij verklaarde » hare zorgen voortaan geheel uitsluitend tot de noordelijke provinciën te zullen bepalen." De vraag des ministers, nopens de zijde waar het welbegrepen belang van den staat lag, vervalt derhalve.

Maar aan welke zijde nu » de gematigdheid, en de aankleving aan de beginselen van orde en ware vrijheid" lagen?

Hier kunnen wederom drie zijden worden bedoeld: die onzer regering, die der Belgische provinciën, en die der Londensche conferentie. Zou men kunnen beweren dat de » gematigdheid" aan de zijde der Nederlandsche regering lag?

De gematigdheid, in het naarkomen van beloften, — ja; ten dien aanzien was onze regering zeer gematigd; men weet dat er reeds in 1815 een Nederlandsch strafwetboek beloofd werd, en dat wij er nog, in 1839, naar verlangen; men weet dat reeds in januarij 1831, volgens de toenmalige verklaring van Z. Exc den minister van buitenlandsche zaken in de Tweede Kamer der Staten-Generaal, het oogenblik DAAR was, om in de grondwet van het koningrijk die wijzigingen te brengen, welke hare toepassing alleen op Noord-Nederland ten gevolge der scheiding vorderde; en men weet tevens dat er van die wijzigingen nog niets gekomen is. In de volvoering van beloften lag dus onbetwijfelbaar de gematigdheid aan de zijde onzer regering. In andere opzigten evenwel kon men dezelve zoo gematigd niet noemen. In het maken van schulden vooral schijnt zij dien roem minder te verdienen. Drie honderd zestig millioenen nieuwe schuld in acht jaren opgestapeld, pleit zeker niet voor hare matigheid. Alles wel overwogen, zou men dus bezwaarlijk kunnen beweren, dat de gematigdheid op de zijde onzer regering lag.

» De aankleving aan de beginselen van orde en ware vrijheid." Zou die aankleving aan de zijde onzer regering hebben gelegen? — Orde, wel is waar, heerschte er in Nederland; maar was het aan de regering of aan de natie dat men zulks had te danken? Vond men hier eene orde handhavende of bevorderende regering, of wel eene voorbeeldeloos vreedzame, lijdzame natie? Was het wanorde, die eenige, misschien dweepachtige, overigens rustige ingezetenen stichteden, toen zij, ten getale van twee of drie dozijnen, in een afgehuurd of geleend veld vergaderden, om zich met godsdienstige onderwerpen bezig te houden? Was het orde, die de regering handhaafde, toen zij een escadron dragonders of lanciers op die lieden inrijden deed? — Ware zulks in Frankrijk of Engeland geschied, de *gechargeerden* hadden zich welligt verdedigd, en er ware van wanorde gesproken. Onze landgenooten lieten zich uiteenjagen en stoorden de *orde* onzer vaderlijke regering niet. Maar lagen daarom de beginselen van orde aan de zijde der regering?

Toen, een jaar geleden, zekere regter-plaatsvervanger zich geliefde te verbeelden, dat hij » het jesuitismus, *alomme*, onrustbarend het hoofd zag opsteken, dat geheime zendelingen van Rome *alle* protestantsche landen doorkruisten, en zich niet ontzagen den ontevredenen van allerlei kleur de hand te reiken, en *overal* de zucht tot opstand tegen het wettig gezag op te wekken of levendig te houden;" toen hij daarna, in stede van zulks aan de policie kenbaar te maken, de honendste dichtregelen tegen Rome schreef en drukken liet, — wie handhaafde toen de beginselen van orde? Onze regering, welke dien regter-plaatsvervanger, zoodra er eene vacature was, tot regter verhief? Of de natie, waaronder de talrijke roomschgezinden, — aan wien het eerbiedigen hunner godsdienst en van haar [illegible] gewaarborgd, — de smaadredenen van den regter-plaatsvervanger tegen Rome slechts met een verachtend stilzwijgen beantwoordden? In Pruissen, eene bedaarde natie toch, ware een geschrift als dat, hetwelk zich *Oproer en Priesterdwang* titelde, waarschijnlijk door geweldige tooneelen gevolgd, — in Nederland werd het slechts gevolgd door de benoeming van den schrijver tot regter. Hij, die zich zoo gematigd, zoo vredelievend, zoo verstandig had uitgelaten, werd door onze regering waardig gekeurd om regt te spreken over de kinderen Nederlands. Rome kreeg geene kennis van het geschrijf of versmaadde het, en eischte dus geene bestraffing van den schrijver, vroeg geene voldoening aan onze regering die den schrijver tot hoogere betrekking verhief; de katholieke Nederlanders beantwoordden de smaadredenen tegen Rome niet met smaadredenen noch met buitensporigheden. Maar lag daarom de handhaving der beginselen van orde aan de zijde onzer regering?

En » ware vrijheid": Ware vrijheid, waar men degenen, die zich met meer dan 20 verzamelden om godsdienstige onderwerpen te verhandelen, met dragonders chargeren zag? Waar de nijverheid, iedere week, eenen dag aan banden gelegd wordt? Waar de koffijhuis-houder verhinderd wordt onder den kerktijd van sommige der ingezetenen zijne deuren open te stellen, terwijl de sociteit-houder daarin niet verhinderd wordt? Ware vrijheid, als men den werkman verbiedt den zevenden dag der week werk te verrigten en voedsel te verdienen voor zijn hongerend kroost; als hij, die gedurende de zes dagen van uitputtenden arbeid niet genoeg gespaard heeft van het duurgewonnen brood, om den zevenden ledig te kunnen zitten, welligt van honger sterven zou of stelen, kwam hem de medadoogzaamheid *der natie* niet te gemoet? Ware vrijheid, als men den burgerman, die de geheele week moet zwoegen, des zondags alle redelijke openbare vermaken onthoudt? Als men schouwspelen en concerten laat verbieden; des daags koffijhuizen, waar de burgerman dagbladen zou lezen, sluit, maar daarentegen, des avonds, de huizen van dronkenschap en de huizen van ontucht openzet! Ware vrijheid dat alles? Beginselen van orde dat alles? En indien dan, in spijt van *die* alleen niet gesloten huizen van genoegen, *die* avondvrijheid van den anders zoo onvrijen zondag, het volk van Nederland nog niet het liederlijkste volk Europa's werd, — minister van buitenlandsche zaken, — lagen daarom de beginselen van orde en ware vrijheid aan de zijde onzer regering?

En dan beroept men zich op het nageslacht! het nageslacht, bij voorraad versmoord onder eenen onmetelijken last van schulden; bij voorraad ontzenuwd door het gif, hetwelk men hunne ouders laat putten in die huizen, die des zondags avonds openstaan, terwijl schouwburgen zijn gesloten, in die huizen, die dus den dag niet schijnen te ontheiligen, welke een onder kerktijd geopend dagbladen-koffijhuis zou hebben ontheiligd. (1)

TURKIJE.

Konstantinopel, 20 maart. De oorlogspartij heeft in den divan bepaald de bovenhand gekregen, en het besluit schijnt genomen om onvertraagd eenen inval in Syrië te doen. De sultan is vol vertrouwen op den gelukkigen uitslag zijner wapenen. Op de vermaningen der vreemde diplomaten antwoordde hij, dat hij geene buitenlandsche hulp verlangde, en slechts wenschte dat de mogendheden zich onthielden van alle bemoeijingen met eene zaak, welke hij ten aanzien van eenen oproerigen vasal alleen hoopte af te doen.

— Heden heeft de Fransche gezant de ratificatiën van het tusschen Frankrijk en de Porte gesloten handelsverdrag uitgewisseld. (*Allg. Zeit.*)

---

(1). « Ende de Overste der Synagoge, qualick nemende dat Jesus op den Sabbath genezen hadde, antwoordde ende seyde tot de [illegible] zijn ses dagen in welcke men moet wercken: komt dan in deselve [illegible] ende laet u genesen, ende niet op den dag des Sabbaths. — De Heere dan antwoordde hem ende seyde, Gy geveynsde, en maeckt niet een eygelick van [illegible] Sabbath [illegible] osse ofte esel van de kribbe los, ende leydt hem henen, o[illegible] [illegible] XIII, 14, 15.

DUITSCHLAND.

Stuttgard, 3 *april*. Terstond bij de hervatting der zittingen van onze standen, den 8sten april, zal de beraadslaging over een verdrag met Holland ook in onze kamers aan de orde van den dag komen. Intusschen wordt deze aangelegenheid reeds in eene daartoe uit de standen benoemde comissie onderzocht.

— Te Presburg leeft eene arme koopman, *Josef Rothschild* genaamd. Zijne vrouw was hare bevalling nabij, doch in het arme huishouden was er aan alles gebrek. De man, hoe vlijtig en onvermoeid ook, kon ter naauwernood in de allernoodwendigste behoeften voorzien. Daar de tijd der bevalling meer en meer naderde, besloot hij naar Weenen te reizen, ten einde bij eenige landslieden, aldaar gevestigd, waren op krediet te bekomen. Naauwelijks waren er een paar dagen, na *Josefs* vertrek voorbij, toen zijne vrouw van een' gezonden jongen verlost werd. Met dien zegen klom de nood der arme moeder ten top. Bijna wanhopend schreef zij den droevigen toestand, in welken zij zich bevond, aan haren man en bad hem dringend terug te keeren; vermits zij echter het adres van haren man niet wist, schreef zij eenvoudig aan: »*Josef Rothschild* te Weenen. Het toeval kwam haar te hulp; de brief werd bezorgd bij den beroemden bankier *von Rothschild*. Deze las de klagten der arme vrouw, zond haar onverwijld 100 gulden, en liet haren man *Josef Rothschild* in Weenen opzoeken; spoedig was hij gevonden. De arme koopman schrikte niet weinig toen men hem naar zijnen naamgenoot bragt. De bankier ontving hem met edele vrolijkheid en wenschte hem geluk met den geboorte van zijnen zoon. Natuurlijk geraakte de arme man nog meer in verlegenheid. »Daar gij nu toch eenen peet behoeft, zoo neem mij daarvoor; de zorg voor de toekomst des kleinen wereldburgers zij mij overgelaten", sprak lagchend de edele menschenvriend, terwijl hij den verrasten gelukkigen den brief zijner vrouw benevens een aanzienlijk geschenk overhandigde.

PRUISSEN.

Posen, 2 *april*. Betrekkelijk het doel der ontbieding van onzen aartsbisschop naar Berlijn, is er onder het publiek nog niets bekend; in alle geval zal de heer *v. Dunin* wel niet naar de hoofdstad zijn geroepen met het eenig doel om hem aldaar zijn vonnis mede te deelen. Men belooft zich dus algemeen veel goeds van deze reis, vooral daar het hier veel hooger belangen geldt dan de bestraffing des aartsbisschops. (*L. A. Z.*)

Berlijn, 8 *april*. Een afgunstig, rijk en gierig man ergerde zich telkens, als een zijner bekenden eene erfenis kreeg. Toen nu onlangs een zijner verwanten stierf, van wien hij stellig gerekend had een aanzienlijk legaat te bekomen, en dit tegenviel, riep hij spijtig uit: »Ik geloof, dat als alle duivels in de hel stierven, ik nog niet eens een paar horens van hun erven zou! » Hemel! *lieve man*" zijde zijn jong en aardig vrouwtje, » wees toch tevreden met hetgeen gij reeds hebt."

ENGELAND.

Londen, 10 *april*. De heer *van de Weyer* heeft het traktaat nog niet geteekend. De oorzaak ligt daarin, dat het Belgische gouvernement wenscht te wachten, tot dat het Fransche ministerie zal geconstitueerd zijn, ten einde alsdan over zekere onderwerpen te handelen, die men gaarne afgedaan wilde hebben, alvorens de onderteekening plaats vindt. Want wanneer het traktaat onderteekend is zal hetzelve niet verder bij de conferentie behandeld worden, en intusschen zou de bemiddeling derzelve veel kunnen bijdragen, om de beëindiging van de gemelde onderwerpen te bevorderen. Omtrent den Schelde-tol, wil België beproeven om denzelven door eene vaste opbrengst te doen vervangen; met betrekking tot het amortisatie-syndicaat wil het eene garantie vorderen wegens latere aanspraken, die dat ligchaam zou kunnen maken op deszelfs vroegere bezittingen die nu aan België verblijven, enz.

FRANKRIJK.

Parijs, 10 *april*. De huidige zitting was zonder incident gewijd aan het voortgezette onderzoek der lastbrieven. Van alle heden behandelde heeft de commissie wederom de toelating, op ééne na, voorgesteld, en werd die toelating ook door de kamer uitgesproken.

— Er is niets naders omtrent het presidentschap der kamer bekend. Al de partijen schijnen het geschikte tijdstip af te wachten, om hunne candidaten te doen kennen; alleenlijk de linkerzijde heeft den heer *Odillon-Barrot* aangeduid, als door haar te zullen worden voorgedragen. Men gelooft zelfs, dat de voorstanders van het 15-april-ministerie en de doctrinairen tot het laatste oogenblik [illegible] wachten, om zich nader te verklaren.

BELGIE.

Brussel, 11 *april*. De kamer van beschuldiging van het hof van appel alhier heeft zoo op het oogenblik ('s namiddags ten $3\frac{1}{2}$ ure) een arrest uitgesproken, waarbij de heeren *Bartels* en *Kats* naar het hof van Assises worden verwezen, wegens de misdaad van zamenspanning tegen de zekerheid van den staat. De beraadslaging heeft geduurd van 9 ure des morgens tot op dit oogenblik. (*Commerce Belge*).

— De hoofdkwestie van het eindtraktaat, namelijk die wegens de schuld, houdt in België de gemoederen en de dagbladen wederom levendig bezig, doch niet meer ter bestrijding van de hoegrootheid der jaarlijksche renten, maar wegens de kapitalisatie, welke de rente van vijf millioen gulden moet vertegenwoordigen. De *Indépendant* en de *Emancipation* behandelen heden beide die kwestie. Eerstgenoemd blad begint met te verklaren, dat de zending van den heer *Nothomb* en de welvoegelijkheid niet toelaten in dit oogenblik te onderzoeken, welke uitlegging men zoude kunnen geven aan art. 13 van het 15-november-traktaat opzigtelijk het transfereren der schuld, hetwelk andermaal voorkomt in dat van 23 januarij. Niettemin treedt de steller van dat artikel in verscheiden bijzonderheden der kwestie, zonder zich evenwel nopens derzelver toepassing te verklaren.

De *Emancipation*, die in zijn nommer van den 9den dezer het eerste gedeelte van het belangrijke werk des heeren *L. Drucker*, dat in België is vertaald geworden, heeft medegedeeld, bevat heden het tweede gedeelte van dat stuk en zal morgen het slot daarvan leveren.

NEDERLANDEN.

's Gravenhage, 11 *april*. Zijne Majesteit heeft magtiging verleend tot aankoop van gebouwen te Zevenhuizen en te Moordrecht, om te worden ingerigt en te dienen tot hospitalen bij het ontstaan van ziekten, bij gelegenheid van de droogmaking van den Zuidplas in Schieland.

Arnhem, 13 *april*. Gisteren avond had men hier eindelijk het genoegen de heerlijke muziek van den heer *Ernst* te hooren. Kracht, zuiverheid, gevoel, leven: de schoonste harmonie van kunst en natuur. Men heeft den heer *Ernst* van geen zijner stukken herhaling gevraagd: men gevoelde dat zij te schoon waren voor een dergelijk bewijs van bijval; men eerbiedigde het talent te veel om te zeggen: schitter nog eens. Is het niet de volste lof voor den kunstenaar, dat men rusten moet na zijne kunst te hebben gevoeld? —

Naar wij vernemen, heeft de heer *Ernst* beloofd zich dingsdag nogmaals te doen hooren.

Mengelwerk.

De schoone slaapster in het bosch.

X.

Bre, bre, ik ben er uit; uit het Haarlemmermeer, maar bijna zoo nat en zoo koud als al die heeren van AELSMEER, BRASEMMERMEER, SPIERINGERMEER en ik weet niet wat voor meeren meer. — Indien ik dat tractaatje van dien karper, over de 20,000 pagina's groot, had moeten aanhooren, het was met mij, mijnen honderdjarigen [illegible] gedaan geweest; en dat natte volk is onbeschoft en stekelachtig, die KIKKER VAN AELSMEER vooral. Ik ben er voor, om daar alle kikkers uit te roeijen, dan zullen wij hem ook wel aan zijn kil lijf komen. Maar hetgeen mij in dat droomen verveelt, dat is, dat ik zeer zelden kan droomen wat ik zou willen droomen: schoone dreven, een lieflijk klimaat, een betooverend lusthuis en eene geestige, schoone vrouw, wier ziel zich met mijne ziel ineensmelt, zoo dat wij vereenigd in betere wereld schijnen te zweven en eeuwig en eeuwig, los van het aardsche, hemelsche genieting ontvangen en mededeelen.

Maar ja wel, daar staat voor mij mijnen naamgenoot [illegible] SUMALA, een mijner voorouders, die mij zegt: »ik ben niet dood en ik leef niet; ik ben niet wakker en ik slaap niet; ik heb honger en ik eet niet; ik heb dorst en drink niet; ik ben zigtbaar voor hem die niet ziet, en onzigtbaar voor hem die ziet; en dat alles heb ik te danken aan eene les en aan eenen haas: — Gij moet mij uit dien droevigen toestand verlossen. — Hoor mij aan."

» Wat een man eens voorneemt, dat moet hij volbrengen," zoo sprak mijn leermeester tot mij, en hij lei de hand op mijn week hoofd en hij drukte er die les der stijfhoofdigheid in. —

"Jaren daarna, toen ik te Salamanca studeerde, zie ik op eene avondwandeling eenen haas, en ik besluit dien haas met mijne handen te vangen; nooit is een haas rusteloozer vervolgd, dan die haas. Het was in den zomer buiten den jagttijd. Ik zal u niet verhalen, hoe ik zijne gangen heb nagegaan, hem heb bespied en eindelijk [illegible] vallen; [illegible] wij toen nog hebben [illegible] mijne halsstarrigheid was voldaan; — ik gaf den haas aan den eersten arbeider dien ik ontmoette. —

Eenige maanden daarna zie ik eene groote tentoonstelling te Salamanca; er wordt eene vrouw geworgd en hare zeven zonen worden opgehangen. —

Ik nader het schavot en op eens roept een der veroordeelden: » daar is onze beul! geene zijner wenschen zullen meer vervuld worden en hij zal zijn en niet zijn totdat hij of een zijner kleinzonen de regtvaardigheid in Spanje zal hebben hersteld.

Ik herkende den man aan wien ik den haas had gegeven, en vernam het volgende:

Te Salamanca werd het wild buiten den jagttijd zeer nadrukkelijk beschermd, zoo dat, op boete, het vervoer er van was verboden; nu was de man, die later is opgehangen, dragende mijnen haas, betrapt; hij was veroordeeld, en, ingevolge den regel van Persen en Meden, dat men moet betalen met zijn lijf, wanneer men geen geld heeft, was hij in de gevangenis geworpen.

Dat was maar niet zoo op zijn Turksch uitgevoerd; gansch niet; er was goede justitie te Salamanca, vele regters en een stroom van advokaten. De hazen-drager wilde dus ook eenen advokaat hebben; zijne broeders kwamen naar de stad, om daarover te raadplegen, en liepen zeven dagen in Salamanca rond, om eenen beroemden advokaat te vinden, die zich met de zaak van hunnen broeder wilde belasten. Ik moet u zeggen, dat de hazendrager en zijne zes broeders waren dagloonérs; don PEDRO antwoordde, dat hij zich met geene jagtzaken belastte; don FERNANDO, dat hij zich geen oogenblik van een hoogst gewigtig regtsgeding, loopende over 200,000 harde piasters, kon laten aftrekken: enfin, de hazen-drager moest zich vergenoegen met den jongen advokaat, dien de regters van Salamanca hem toevoegden. — Deze jongeling betoogde duidelijk en krachtig, dat het wild aan niemand toebehoort en dat het werd het eigendom van dengeen, die er zich meester van maakte, en hij riep JUSTINIANUS in, om het te bevestigen; maar hem werd onder het oog gebragt, dat het hier gold de wetten van Salamanca, eene geschrevene wet, en niet eene te schrijven wet; en de hazendrager werd veroordeeld, en zijn advokaat kreeg van den regter, die hem daar had geroepen, *eene les* of *reprimande*, gemeenlijk *savonade* genaamd. — O! de justitie van Salamanca is zoo regtvaardig!

In het huis van den hazendrager woonden acht armoedjes bij elkander, de moeder, eene weduw, en zeven zonen; de arbeid was hun eenige rijkdom; het daggeld was hunne eenige rente: maar nu had er één gedurende eene maand, en de zes anderen hadden gedurende zeven dagen niet gewerkt, en de moeder was ook menigmaal naar de stad geloopen; de huishuur kon niet betaald worden, de bakker wilde geen brood leveren: in den nood stal de moeder, geholpen door eenen harer zonen, een schaap. Nu was er eene wet in Salamanca, die luidde: » een schapen-dief moet hangen." Met het bestaan van die wet, stond of viel de stad; zoo begreep het de schout, de baillaw, de procureur-special en generaal; men zeide, als men die wet afschaft, dan is geen schaap meer veilig, dan kan men even zoo goed eene premie aan de dieven geven. Er was een schaap gestolen en er moest dus gehangen worden, opdat het maatschappelijk evenwigt hersteld worden mogt.

De weduwe was spoedig van de misdaad overtuigd, maar zij had eenen medepligtige, en die was één van hare zonen; doch welke? Was met de beantwoording dier vraag de justitie van Salamanca verlegen? Verlegen! niet het minst; de justitie is nooit verlegen; men begon met de moeder en de zeven zonen op te sluiten, dat was immers een onfeilbaar middel, om den schuldige niet te laten loopen?

Maar, noch de weduwe, noch een der zeven broeders wilde zeggen, wie de schuldige was; men pijnigde ze dus allen; daar waren zij niet op verdacht geweest, en ofschoon aan harden arbeid gewoon, waren zij echter tegen zulke ligchaams-smarten niet bestand, en nu erkende elk der zonen, dat hij de schuldige was, en om niet andermaal gepijnigd te worden, herhaalden zij [illegible], dat de justitie van Salamanca [illegible] 2 [illegible], het schaap was gestolen, dus, zeiden de regters van Salamanca, *is het ligchaam der misdaad daar*; de erkentenis is dus geene bloote erkentenis: derhalve is zij voldoende; ergo zal de mama, uit *consideratie* voor hare sekse, gewurgd en de zeven zonen gehangen worden, en het is alzoo geschied.

Gij zoudt misschien denken, mijn kleinzoon, zoo vervolgde RIBERO SUMALA, dat ik sedert dien tijd de galg haat als de pest, of, hetgeen tegenwoordig hetzelfde is, als de hollandsche jenever. — Het is juist het tegendeel; van dat oogenblik af, heb ik maar één denkbeeld gehad; zoowel gedurende den tijd, dat ik heette te leven, als daarna nu ik heet dood te zijn, en dat is, om door de galg de regtvaardigheid op de aarde, en vooral in Spanje, te herstellen.

Bij mijn leven moest in mijn huis alles hangen; slaapsteden, pendules, étagères, en voor eenen lijster of hazen-strik had ik eene *passie*. Bijna had ik mij uit de armen der teering, welke aan mij knaagde, in den schoot eener beroerte geworpen, toen een koning, in vollen raad, van de doodstraf dorst zeggen: *» Je pense, que cette punition dépasse le pouvoir de la société, et par conséquant de la loi et du législateur;"* en het werk van CHARLES LUCAS heeft mij gedurende drie jaren de anderendaagsche koorts gegeven. Na mijnen schijn-dood gaat het van kwaad tot erger, zoodat mij, buiten eenige afgeleefde ministers en geestelooze openbare aanklagers, geene vrienden meer overblijven; gij, mijn kleinzoon, moet mij redden en door het schavot de regtvaardigheid in Spanje herstellen.

Te vergeefs vroeg ik van die lastige *commissie* te worden ontslagen, mijn grootvader was na zijnen dood zoo halsstarrig als in zijn leven.

Jongenlief, zeide hij, ik vraag u niets moeijelijks; ik vraag u slechts om te gaan bedelen.

Te gaan bedelen? en gij noemt dat niets? Onmogelijk, ik ben de onhandigste vrager, sollicitant of bedelaar, welke ooit de aarde gedragen heeft; ik loop eene straat om, ten einde niemand te vragen om uit den weg te gaan; en te *bedelen*, dat is, dunkt mij, de minste graad van sollicitatie [illegible].

Gij [illegible]; gij denkt, dat ik u met gescheurde kleederen langs [illegible] het minst niet, zie hier eene handvol goud, dat [illegible]. Gij zijt don RIBERO SUMALA Y PORICOS I DONZORICA, etc. etc., geheime agent van Z. M don CARLOS; gij reist in eene schoone equipage, hebt eenen secretaris en twee lakeien, en als gij te Amsterdam in den Doelen afstapt, dan leest men den volgenden dag in het *Handelsblad*: » Alhier is gearriveerd en aan den Doelen afgestapt don RIBERO ENZ. geheim agent van don CARLOS. — Gij begeeft u regelregt naar alle keizers, koningen, hertogen en regeerders, om het even van welk geloof, en zegt: » met mijnen meester staat of valt de *legitimiteit*." Wat is dat waarde grootvader? Wel wat zoude het zijn, dat is ADAM in het paradijs, MOZES in de woestijn, DAVID, ROMULUS, CALIGULA, NERO, KAREL DE GROOTE, of, om het u beter te doen begrijpen, dat wil zeggen: *» schoenmaker houd u bij uwe leest;"* of nog beter, de zoon van eenen minister moet minister, en de zoon van eenen schoenlapper schoenlapper zijn, al had de laatste ook een pond hersens meer in het hoofd dan de eerste; doch genoeg, ik verzoek geene verdere aanmerkingen, maar gehoorzaamheid. — Gij zegt dan, » met mijnen meester staat of valt de legitimiteit;" en ik heb hier eenige papiertjes, waarop men beloofd heeft nog dertig percent te betalen, zoodra mijn meester in Madrid zal zijn. Daar is hij nu nog wel niet, maar met geld komt men er, dat heugt u nog van het jaar 1823; geef mij dus die dertig percent nu maar vast, of vijf en twintig, of twintig, of vijftien; indien gij er iets aan moet verdienen en gij krijgt ze; gij geeft ze aan don CARLOS, en met het geld, het legitime geld van sultans, pachas en kettersche koningen wordt de INQUISITIE in Spanje hersteld; en de inquisitie in Spanje, dat is de legitimiteit der regtvaardigheid of de regtvaardigheid der legitimiteit, zoo als gij het verkiest, en de vloek, welke ik op mij heb geladen, zal zijn geweken.

Klagt van een orde- en vredelievend man.

> *La Hollande ...... véritablement c'est un pays ...... où les maisons à force d'être lavées paraissent des cabinets de poupées: où l'excès de la propreté est incommode.*
>
> (*Pensées du comte D'OXENSTIERN.*)

Ik ben een man van het zachtste en goedaardigste humeur, hetwelk men zich kan voorstellen; ik heb eene vrouw en vijf kinderen, met welke ik gelukkig leef; een bewijs van mijne natuurlijke zachtmoedigheid; slechts tweemaal in het jaar verlaat mij deze zachtmoedigheid; en wat is de reden hiervan? Laat ik u deze verhalen; hoort mij en treurt met mij, gij mannen, die de orde en het stille leven bemint, en weldra daaruit zult gestoten worden, zoo gij zulks niet reeds zijt.

Het is nu twee dagen geleden, dat ik na het ontbijt, als naar gewoonte, mijnen leuningstoel bij den haard schoof om op mijn gemak de *Arnhemsche Courant* te lezen, terwijl ik bij mij zelf reeds voorgenomen had, om het slechte weder niet uit te gaan. *Mais l'homme propose et la femme dispose.* Mijne vrouw liep telkens heen en weder; dan in de kamer, dan er uit, met eene meer dan gewone drukte, en zag mij telkens op eene zonderlinge wijze aan; doch dewijl ik bezig was een belangrijk artikel over de begrootingswetten te lezen, sloeg ik hier [illegible]. Eindelijk legt ik de [illegible] zijde, neem mijne pijp en [illegible] tabak [illegible] te geven. » *Tabak*", roept zij uit, » *maar, liefste, heb ik u gisteren niet hooren zeggen, dat gij den notaris T. moest gaan spreken."* » *Dit heeft geen haast*" is mijn antwoord, » *en daarbij het is zulk slecht weder, dat ik om mijn rumatisme liever niet zal uitgaan."* » *Hm. hm. het is nog al zacht in de lucht*", herneemt zij, » *het zal u geen kwaad doen*, en . . . . ik zie mijne vrouw verwonderd aan, daar ik niet van haar gewoon ben dat zij mij aanmoedigt om uit te gaan, als zij niet van de partij is, doch eerder gereed is mij terug te houden. Dit komt mij reeds eenigzins verdacht voor; evenwel ik ga naar het raam, om te zien, hoe het buiten gesteld is. Toen ik aan het venster kwam zag ik de meid, welke de spuit reeds gerigt heeft, en gereed is geen vuur, maar water te geven. Ontsteld sprong ik terug, terwijl mijne vrouw, met eene eenigzins benaauwde stem, zeide, » *ja, beste man, wij beginnen van dag schoon te maken.* Hoe zal ik mijnen schrik uitdrukken bij het hooren van de onheilspellende woorden? ik weet het niet beter te doen dan door drie regels *à la Lamartine*:

. . . .

Ten laatste begrijp ik dat mijn lot beslist is, en met een diepen zucht neem ik hoed en paraplui, bewonder mijne koelbloedigheid en wil, zonder een enkel woord te zeggen, de deur uitgaan. Terwijl ik tot dat doel de kamerdeur opende, word ik bijkans omverre geloopen door twee vreemde vrouwspersonen, gewapend met emmers, dweilen, ladders, bezems, sponsen,

» *and all the pomp and pride of glorious war.* —

Met eenen sprong, zoo als ik in geen tien jaren gemaakt heb, gelukkig ik gelukkig in den gang, alwaar eene volkomene [illegible] maak, voor mij pijnings-werktuigen, door [illegible] gure weder, was mij het koude zweet van [illegible].

Ik acht mij gelukkig, behouden op de straat gekomen te zijn, doch waarheen zal ik gaan; mij schiet te binnen dat ik den notaris T. moet spreken; ik zal hem dus in zijn kantoor gaan opzoeken. Daar gekomen, klep ik aan de deur, maar jawel, geen klerk was daar te zien, (waarschijnlijk hebben deze ook het slagveld moeten ruimen); ik bel aan de huisdeur, en

„tuch, und mit dem Donnerworte, wird ik aufatthan

„Mijnheer is uit de stad, *wij zijn van daag begonnen schoon te maken*, de klerken zijn dus niet op het kantoor." Ik bijt op mijne lippen, en niettegenstaande het nog geen tijd is om visites te maken, besluit ik naar eenen mijner vrienden te gaan. Nadat ik ongeveer een half kwartier uurs op de mat gestaan had, met natte voeten, komt mijn vriend en betuigt mij zijn genoegen mij te zien, doch met een droevig gelaat, eindigt hij met de woorden, „ik kan u niet uitnoodigen binnen te komen, want *men begint van daag bij mij schoon te maken.*

De tranen sprongen mij in de oogen, want ik heb een goed hart, toen ik hem weemoedig de hand drukte. Hij verstond mij en wij gingen zwijgend van een.

Nu begrijp ik, dat weder de groote dag voor Neêrlands vrouwen is aangebroken; die dag, waarnaar zij reeds zoo veele maanden reikhalzend verlangd hebben; die dag, op welken alles het onderst boven gekeerd wordt en waarop geen man veilig is in zijn eigen huis: ik waag het alzoo niet bij meer mijner vrienden te gaan. Doch waar nu heen. Eene laatste toevlugt blijft mij nog over; ik loop naar de societeit. Alle deuren en vensters staan open, eene wolk van stof komt mij tegen, en JAN ontvangt mij glimlagchende, met de woorden; „Mijnheer, *wij beginnen van daag schoon te maken.*"

Met de wanhoop in het hart, begin ik te neuriën: *Liberté chérie*, etc. Wat schiet mij thans meer overig, als om weder naar huis terug te keeren: mijne vrouw komt mij hijgende te gemoet met de liefdevolle woorden: „reeds terug." Ik antwoord haar niet, daar mijn gemoed vol is, en ik treed, door en door nat, de kamer in; de plaats waar ik sedert de laatste schoonmaakpartij zooveel genoegelijke uren heb doorgebragt, de plaats welke ik weinige oogenblikken geleden noch in orde verlaten had: — in welken toestand vond ik haar terug? de gordijnen van de ramen, de stoelen op elkander, de tafels in eenen hoek bedekt met den inhoud der kasten, met potten, glazen, borden, flesschen, dozen, trommels; al mijne boeken en schrijfgereedschap onder elkander in de kinderwieg, en de twee reeds genoemde vrouwspersonen, met opgestroopte [illegible] plassen, [illegible] op de met water overstroomde [illegible] kamers een voor een door, ver[illegible].

Wanhopig loop of [illegible] zoekende. Mijne vrouw, bewogen door mijn geels een veilige [illegible] mij met de volgende woorden troosten: „binnen een [illegible] kunt gij weder in de huiskamer teregt; op uwe boekenkas [illegible] hebben wij reeds een gedeelte uwer boeken uit de kast gehaald en schoon gemaakt" . . . Dit was mij te veel: zoo spant dan alles tegen mij zamen; mijne boeken zijn dus ook de slagtoffers van het schoonmaken [illegible] ontgaan, is geen heiligdom daarvoor heilig. [illegible] dan niets aan die woede ontgaan, is geen heiligdom daarvoor heilig. [illegible] niet die eene mans over zijne vrouw, om [illegible] genoeg, zelfs niet die eene mans over zijne vrouw, om [illegible] jaarlijksch schoonmaaksysteem paal en perk te stellen? Komt mannen, broeders vereenigen wij ons, en laat ons eene poging bij de regering aanwenden, om ook in deze, even als in andere zelfs minder gewigtige zaken een reglement te verkrijgen. Of roept gij liever met mij uit als Gretchen in Göthe's Faust:

Meine Ruh' ist hin
Mein Herz ist schwer
Ich finde sie nimmer
Und nimmer mehr.

L—J.

Stedelijke Publicatiën.

BURGEMEESTER en WETHOUDEREN der stad Arnhem, gelezen het Provinciaal Blad, [illegible] 30 van dit jaar, maken bij deze aan de belanghebbenden bekend: [illegible] *eerste zitting* zal openen op den *15den van deze maand*, [illegible] tot beoordeeling en goedkeuring der [illegible] de derde zitting bestemd [illegible] betrekking heeft tot de nummerverwisseling [illegible] de belanghebbenden, om ten bepaalden zijde voor den [illegible] hun persoonlijk belang bij de naauwkeurige opvolging daarvan [illegible].

Arnhem, den 9den April 1839.

Burgerlijke Stand.

TE ARNHEM:

Van 4 April tot 10 April.

[illegible] G. H. Jansen met H. Reijnders. — J. H. Domhoff met H. [illegible]

Gehuwd: G. H. Jansen met H. Reijnders. — H. A. Otterloo met H. Mulders. [illegible] rendsen. [illegible] Z. — H. Brants, geb. Rook, Z. — A. [illegible], geb. [illegible] — H. A. Bartels, geb. Driessen, D. — H. Kok, geb. van Voorden, D.

Overleden: J. Vonk, huisvrouw van A. H. Arentsen, 29 j. — J. C. Smit, huisvrouw van D. Willemsen, 50 j. — Doodgeb. Z. van W. Kuster, en J. van Driessen. — J. Monk, 3 m. — A. de Haas, huisvrouw van G. van Droten, 34 j.

TE NIJMEGEN:

Gehuwd: J. J. Majn met A. S. Snijder. — P. van Meteren met M. Jacobs.

Bevallen: C. E. Engelen van Pijlsweert, geb. Baronesse Sloet tot Hagemansdorp, Z. — E. Janssen, geb. Jansen, D. — P. Cloosterman, geb. Jansen, Z. — S. Reijnders, geb. van Erensbergen, D. — J. Roelofs, geb. van Heumen, D. — M. Bekker, geb. de Jager, D. — M. Cohen, geb. Blok, D. — W. Walraven, geb. Adolf, Z.

Overleden: G. v. d. Bergh, 22 j. — W. Arents, 5 m. — E. de Bres, 4 w. — G. Rozendaal, geb. van der Linden, 86 j. — A. P. M. Sap, 5 m. — E. Wolff, 10 j. — F. H. Klein, 9 m. — J. C. Bill, 39 j. — W. van der Essenberg, 19 j. — W. Peeters, 85 j. — S. A. Quack, geb. Frowein, 36 j. — J. J. Bottefeld, 94 j. — H. Willemse, geb. Nieuwenhuizen, 67 j. — J. Verheinen, 6 m. — J. Reijnen van de Loo, 14 j. — A. M. Breij, geb. Martens, 69 j. — C. Arens, 69 j. — Doodgb. Z. van W. Peters, geb. Ruwen.

TE ZUTPHEN:

Gehuwd: Mr. F. G. Nieuwenhuis met J. H. [illegible]

Bevallen: J. C. Houtkamp, geb. Liebers, Z. — [illegible] — A. M. Jansen, geb. Visscher, D. — B. F. Groeneveld, geb. Hulshof, Z. — A. M. Jansen, geb. Bonsma, Z. — J. C. van Wouw, geb. Deijs, D. — J. van Tongeren, geb. Speelberg, Z. — C. H. M. Oosterkamp, geb. Krafft, D. — J. W. Bessem, geb. Schoenzetter, Z. — J. C. Stegeman, geb. Ferdinand, Z. — L. Koetser, geb. Heijman, Z. — T. Koenen, geb. van Brockhuijsen, Z. — S. Mosses, geb. van der Staal, D. — J. Becker, geb. Addink, Z.

Overleden: Doodgeb. Z. van J. van der Hart en C. G. Talhoom. — R. A. Winterink, 2 j. — J. L. Schelkes, 29 j. — J. Meijbusch, geb. Schepenveld, 75 j. — L. van Haagen, 37 j. — P. Coomans, 42 j. — G. Geerts, 92 j. — J. Schilder, wed. Mulder, 69 j. — J. W. Dijkman, 2 j. — A. W. Coomans, 52 j.

TE TIEL:

Gehuwd: Geene.

Bevallen: H. van Hees, geb. van Soest, D. — L. Volaart, geb. van den Ouden, D.

Overleden: P. Jansen, 29 j.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 13 April 2 El 7 Palm 0 Duim; gewassen 0 Duim; gevallen 9 D.

Advertentiën.

BEKENDMAKING.

DE STAATSRAAD, GOUVERNEUR DER PROVINCIE GELDERLAND,

Brengt bij deze ter kennisse van een ieder, wien zulks aangaat, dat bij Zijner Majesteits besluit van den 28sten Maart 1839, N°. 93, de door de Administratie der In- en Uitgaande Regten en Accijnsen, ingevolge art. 118 der algemeene wet op den ophef der gezegde middelen van den 26sten Augustus 1822 (*Staatsblad* N°. 38) aan de Expediteurs *E S S E L I N G en H E N N Y* te *Nijmegen* als zoodanig verleende admissie is *ingetrokken*, — en zulks ten gevolge van gebleken, daarvan door hen gemaakt misbruik.

Arnhem, den 12den April 1839.

De Staatsraad, Gouverneur voornoemd,
VAN HEECKEREN VAN KELL.

Het Publiek van *Doesborgh* verkeert in de aangename verwachting, op Maandag aanstaande, den 15den April, het genot te hebben, den voortreffelijken Toonkunstenaar *ERNST*, met den beroemden Zanger *VAUCHT*, vereenigd met de verdienstelijke Zangeres Mejufvrouw *BUIJS*, te zullen hooren. — Entrée-Kaartjes zijn op dien dag aan den Schouwburg aldaar à ƒ 2-50 te verkrijgen.

MAGAZIJN VAN MODES EN MANUFACTUREN.

De Ondergeteekende heeft de eer de Dames te berigten, dat zij uit *Parijs* de Nieuwste Modellen voor HOEDEN EN MUTSEN ontvangen heeft, alsmede een uitmuntend Assortiment DOEKEN EN DAMES-KLEEREN.

Arnhem, den 12den April 1839.

Wed. BENJEMINS,
Geb. CASSO.

Te Arnhem, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.